

"Suud puhtaks": millist suurt kultuuriobjekti ehitada?

Saates "Suud puhtaks" arutati, millist suurt kultuuriobjekti vajab Eesti järgmiseks ning millistele kriteeriumitele peaks see vastama.

Kultuurkapitali juhataja Kertu Saksi sõnul on nimekiri objektidest, mida oleks vaja ehitada, juba praegu päris pikk.

Ajalehe Sirp peatoimetaja Kaarel Tarandi sõnul ajavad kõiksugu nimekirjad inimesi vaid tülli ning arutelu peaks pigem toimuma riigieelarvet koostades, sest kultuuriministeeriumi investeeringute eelarve on võrreldes nii mõnegi teise ministeeriumiga päris pisike.

Kultuuriministeeriumi asekanstler Tarvi Sitsi sõnul toimib praegune süsteem hästi ning seda, mis töötab, pole mõtet lõhkuda.

Kertu Saks sõnul on praegune aastane kultuurkapitali summa, millega arvestada saab, umbes kaheksa miljonit eurot ning see on "päris korralik summa". Tema sõnul tähendaks riigieelarve aruteludest sõltuma jäämine, et otsused tehakse poliitikute laudadel.

Tallinna kunstihoone juhataja Taniel Raudsepp märkis, et kultuurkapitali raha pole mõeldud vaid ehitamiseks, vaid ka remondiks, aga just sellega on asjalood kehvad, sest neid kunstiasutuste hooneid, mis vajavad akuutselt remonti, on väga palju.

Kunstiakadeemia rektor Mart Kalm märkis, et Kumu ja ERMi-i pidi nagunii valmis ehitama, sest tegu oli rahvusliku suurvõlaga. Küll aga häiris teda Tallinna teletorni renoveerimise rahastamine kultuurkapitali poolt, sest teletorn on tema sõnu lihtsalt "rahvalik tilulilu". Kalmi sõnul peaks peale suurobjektide rahastamise mõtlema ka olemaolevate institutsioonide peale ning tõi näiteks kehvast seisusest oleva Tartu kunstnike maja.

Kalmi sõnul on tähtsad ka muuseumikogud, mis on tema hinnangul rahvuslik rikkus, mis peab igavesti säilima. "Neile hoone ehitamine peaks olema eelisjärjekorras," märkis Kalm.

Pärnu uue kunsti muuseumi juhi Mark Soosaare hinnangul oleks üldrahvalikest objektidest vaja rajada lauluväljaku lähedusse tantsustaadion või amfiteater. "Või siis objekt, mis ühendab rahvaid ja pakub julgeolekugarantiid – me kavandame Pärnusse Läänemere kunstisadamat. Idee on, et tekiks objekte, kus kultuuriinimesed ja teadlased erinevatest riikidest saaks kokku ja looks rahumeelseid objekte ja kohtumispaike," ütles ta.

err.ee

29.10.2019 22:22

Marko Tooming

20000

Rahvusoper Estonia

Estonia teater

Aivar Mäe

Tallinna abilinnapea Aivar Riisalu sõnul tuleks objektid jagada kaheks – need, mil pole iseseisvalt, ilma riigi toetuseta võimalik eksisteerida, ja majanduslikult tasuvad projektid, mille näiteks ta tõi plaanid Tallinna linnahalliga. "Linnahall oma keskustega on võimeline iseseisvalt majandama, kaasama erapaitali, sellel on tohutu potentsiaal, kuhu avalikku raha ei pea kulutama," rääkis ta.

Riisalu märkis, et Tallinna kava linnahall koostöös erasektoriga välja arendada sai hoobi, kui tuli välja riigi soov sinna ka rahvusooper tuua. "Meil on olemas ka alternatiiv (uue rahvusooperi hoone jaoks) ja linnapea teab seda, aga linnapea on intelligentne ja viisakas," ütles ta.

Rahvusooper Estonia peadirektor Aivar Mäe selgitas, et rahvusooperi jaoks on Tallinnas pikalt ringi vaadatud ja linnahall on üks kolmest kohast, kus see võiks tulevikus asuda.

Pimedate Ööde filifestivali direktor Tiina Lokk ütles, et linnahalli visiooniga on töötatud aastaid ning seal võiks asuda nii konverentsikeskus, seal saaks pidada PÕFF-i üritusi, seal saaksid koha arhitektid, disainerite maja. "Linnahallis on palju huvitavat ala, mis on jäänud väljaehitamata," märkis ta.

Kalm tõi välja, et rahvusooperi jaoks oleks vaja linnahalli nõnda ümber ehitada, et see ei vastaks pärast seda enam muinsuskaitse nõuetele. "Saali suur väärtus on 180-kraadine amfiteater, mida pole võimalik tükeldada. Amfiteater peab püsima, sest see ongi tema arhitektuurne väärtus," märkis Kalm.

Mark Soosaar märkis, et kultuurkapitali raha peaks pigem viima kohtadesse, mis end ise ei suuda majandada. Tallinna võiks tema sõnul välistada.

Temaga nõustus Riisalu, kelle sõnul peakski olema avaliku raha viimine regioonidesse fookuses. "Tallinn ei vaja ülearu palju tsentraalset mõtlemist, siin saab asju teha teistel alustel," nentis ta.

Eesti olümpiakomitee peasekretär Siim Suklese sõnul pole vaja suurte spordiobjektide pärast muretseda, sest 50-miljoniliseid spordirajatiseid Eestis praegu ei vaja.

"Ainuke, mida saab välja öelda, et teeks F-1 raja," märkis ta, kuid lisas, et kaks asja, mis pitsitavad, siiski on: vaja oleks korralikku olümpiaujulat ning laskesuusastaadionit ka Põhja-Eestisse.

Kertu Saks tõi saate lõpus välja, et üks objekt, mis vajaks kaalumist, on veel kaasaegne kontserdisaal ERSO-le.

Saate lõpuks pandi kirja 11 objekti, mille võiks ehitada või renoveerida uueks kasutuseks: Estonia ooperiteater, Tartu

kunstimuuseum, Patarei vangla, tantsupeo staadion, Läänemere kunstisadam Pärnus, Tallinna linnahall, ERSO kontserdisaal, muuseumide ühishoidlad, olemasolevate kunstihoonete remont, filmistuudio Tallinnas ning Kreenholmi manufaktuuri hooned Narvas.